

فرهیختگان پنجاهشنبه هفته گذشته وزارت دفاع اعلام کرد بخش حفاظت اطلاعات این وزارتخانه موفق به کشف و خنثی‌سازی یک خرابکاری بزرگ در صنایع نظامی شده‌است. سردار رضا طلائی نیک معاون وزیر و سخنگوی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح که در شامگاه این‌روز باحضور در برنامه گفت‌وگوی ویژه به پرسش‌ها درخصوص شکست صهیونیست‌ها در عملیات خرابکارانه صنایع موشکی و هوافضای کشور پاسخ می‌داد، اعلام کرد موساد در یک طراحی عظیم، پرهزینه و طولانی‌مدت در مشارکت با دیگر سرویس‌های اطلاعاتی قصد داشته‌است اطلاعاتی معیوب را به جای قطعات اصلی جا‌بزند تا در زمان مقتضی سلاح‌های ساخته‌شده از کار بیفتند. با لورفتن این شبکه و ایجاد چتر اطلاعاتی روی آن، موساد چندین سال بیهوده دور سرخود چرخید تا نهایتاً با اعلام وزارت دفاع ایران، صدای کوبیده شدن سر خود به دیوار را بشنود.

تلاش برای خرابکاری‌های جدید چه نکاتی را آشکار می‌سازد؟

طراحی و سپس افشای نقشه غرب به عاملیت صهیونیست‌ها برای خرابکاری در صنعت نظامی ایران، نکاتی را نشان می‌دهد:

۱- به‌جنگ سایه‌ها میان ایران و رژیم صهیونیستی خرابکاری

صنعتی به‌ویژه در تاسیسات نظامی شدت دارد. با این وجود میزان و تعداد تخریب در تاسیسات رژیم به‌شدت گسترده‌تر بوده اما صهیونیست‌ها با وجود همین سطح کمتر در مقایسه با ایران، در روندی نزولی به صفر میل کرده‌اند. انفجارهای بی‌دریی در صنایع تسلیحاتی رژیم به مشکلی مداوم برای صهیونیست‌ها بدل شده‌است. یک نمونه برجسته در این زمینه انفجار سهمگین تاسیسات هوافضای رژیم در حومه تل‌آویو تنها ساعتی پس از اقدام تروریست‌ها برای دومین بار در حرم شاهچراغ بود؛ انفجاری که با وقوع در ساعت ۱۲:۰۲ باامداد اشاره‌آشکاری بر جریان داشتن روند انتقام خون سردار سلیمانی و ابومهدی المهندس در سال ۱۳۹۸، به شمار می‌رفت.

۲- خروج آمریکا از اقدام مستقیم

آمریکا در دولت ترامپ در چهارچوب فشار حداکثری به شکل مستقیم وارد اقدامات خرابکارانه در ایران شد. تهران در این راستا ضمن انتقام از رژیم که در اوج خود باعث وقوع انفجاری عظیم در تاسیسات موشکی تومر شد، با تخریب ناوبریچارد بیونهوم ضعف‌های واشنگتن را به رخ این کشور کشید. پس از آن آمریکا تنها به شکل غیرمستقیم و از طریق حمایت از رژیم در مسیر خرابکاری‌ها در ایران باقی ماند.

۳- ناکامی در تحریم و مسدودسازی زنجیره تامین
مجموعه غرب به شکلی خستگی‌ناپذیر درحال اعمال تحریم و تلاش برای مسدودسازی تامین قطعات و موارد مورد نیاز صنعت تسلیحاتی ایران هستند. این اقدامات حتی در حوزه پهپادی که از قطعات و مواد ساده‌تری نسبت به حوزه موشکی استفاده می‌کند نیز وجود دارد. با این‌حال تداوم تلاش‌های جدی در سطح جا زدن قطعات تغییر یافته‌شده به جای قطعات اصلی نشان می‌دهد غرب خود نیز به توانایی هایش برای مسدودسازی مسیرهای تامین ایران شک و تردید دارد.

۴- جلوگیری از انباشت قدرت به جای بازگرداندن به عقب

مجموعه غرب با اجرای رژیم، مدت‌ها تلاش داشت مانع از کسب جایگاه‌های بدون بازگشت توسط ایران شود. عمق دانش وانگیزه دانشمندان ایرانی در حوزه‌های هسته‌ای و نظامی باعث شده غرب اعتراف کند هرگونه ضربه به آنها مانند ترور دانشمندان یا تخریب تاسیسات تنها ودهه‌هایی کوتاه‌مدت در حرکت ایران به وجود می‌آوردند. با این حال امروزه تلاش برای توقف پیشرفت به

گزارش

میراحمد رضا مشرف
<div>پژوهشگر حوزه بین‌الملل</div>

درحالی‌که با اعلام انحلال زودهنگام مجلس از سوی رئیس‌جمهور پاکستان و انتخاب «انوال‌الحق کاکر» به‌عنوان سرپرست نخست‌وزیری انتظار می‌رفت شرایط برای برگزاری انتخابات جدید پارلمانی در سه ماه مهلت تعیین شده در قانون اساسی فراهم شود؛ حکم دادگاهی در پاکستان درمورد تعلیق حکم زندان عمران خان و دستور آزادی وی به‌طور قطع می‌تواند روند معادلات قدرت در این کشور را بیش از گذشته با پیچیدگی روبه‌رو کند. اگر چه با تمدید حکم بازداشت نخست‌وزیر سابق پاکستان به مدت سه هفته توسط یک دادگاه دیگر این کشور، آزادی خان فعلا به تعویق افتاده، اما نکته ظریف ماجرا در این است که حتی پیش از این وقایع هم بیشتر سیاستمداران پاکستان و ناظران خارجی بر این باور بودند که با توجه به اوضاع عمومی کشور، امکان برگزاری انتخابات در مدت زمان قانونی بسیار ضعیف است. در این راستا انحلال زودهنگام مجلس آن‌هم به فاصله چند روز مانده به پایان کار رسمی نیز دقیقاً به همین منظور انجام شد که فرصت قانونی دوماهه برگزاری انتخابات، به سه ماه افزایش پیدا کرده و تعلیق انتخابات خارج از چهارچوب‌های قانون اساسی صورت نگیرد. اما اکنون با مطرح شدن احتمال آزادی دوباره عمران خان به نظر می‌رسد همین معادلات نهم‌بند نیز درهم ریخته و باید منتظر دور جدیدی از رویارویی سیاسی میان خان و مخالفانش و در رأس آنها ارتش باشیم. در چنین شرایطی آیا ارتش می‌تواند به روند پیشین تقابل با نخست‌وزیر سابق ادامه داده و به هر شکل ممکن برای ممانعت از حضور او در انتخابات تلاش خواهد کرد یا مسیر جدیدی را برای گذر از این چالش بزرگ پیش‌رو انتخاب خواهد کرد؟ اما پیش از آن شاید سوال مهم‌تری قابل طرح باشد، اینکه چرا مخالفان خان و به‌خصوص ارتش و نظامیان پاکستان تاکنون در بیرون راندن وی از صحنه سیاسی کشور ناکام بوده‌اند؟ این همان نکته مهمی است که مورد توجه «آنجو گوپتا» تحلیلگر مشربه «ایندین اکسپرس» قرار گرفته ووی را بر آن داشته تا به معادلات قدرت در پاکستان و به‌طور خاص معضلات ارتش در مواجهه با عمران خان بپردازد. وی در این رابطه تحلیل مفصلی ارائه داده‌است که در اینجا خلاصه‌ای از این تحلیل، البته در قالبی سر فصل‌بندی شده عرضه می‌شود.

جهان‌شهر

شبکه گسترده رژیم صهیونیستی در خرابکاری صنعتی متلاشی شد

دستان خالی موساد

دلیل توانمندی ایران به سمت سعی برای جلوگیری از انباشت قدرت تغییر یافته‌است. غرب دیگر قادر به ممانعت از دستیابی ایران به تسلیحات پیشرفته نیست اما قصد دارد مانع از استقرار حجم قابل توجهی از آنها در میدان شود.

دور سر چرخیدن رژیم

رژیم صهیونیستی برای چندین سال شبکه‌ای متشکل از افراد و شرکت‌های مختلف را برای اجرای عملیات خود تشکیل داده‌و آن را گسترش داده بود؛ غافل از آنکه این شبکه مدت‌هاست لورفته‌است. ایران با پنهان نگاه داشتن تسلط اطلاعاتی خود بر عمق زیان صهیونیست‌ها افزود. در این مسیر صهیونیست‌ها حجم عظیمی از قطعات ارزان‌تر از قیمت بازار در اختیار ایران قرار دادند تا به‌رغم خود تهران را تحریک به خرید از شرکت‌های واسطه‌ای وابسته به خود کنند. تهران نیز آن گونه که معاون و سخنگوی وزارت دفاع گفته نقض این قطعات را در آزمایشگاه‌ها شناسایی و رفع کرده‌است تا از آنها استفاده کند. اگر غرب در تحریم تامین‌کنندگان منابع مالی و قطعات صنعت نظامی ایران صادق است باید رژیم را به‌سرعت تحریم کند.

۹- چگونه مسیر اثرگذاری بر توان نظامی ایران گام‌به‌گام مسدود شده‌است؟

اعمال نفوذ برای تضعیف توان تسلیحاتی ایران امروزه شکلی پیچیده پیدا کرده‌است اما در گذشته نحوه اعمال آن بسیار ساده بوده «منوعیت فروش سلاح». پس از پیشرفته شدن تدریجی صنعت ایران هم اکنون فروش سلاح‌های ایرانی هدف بخش بزرگی از تحریم‌هاست. با توجه به مراحل که فرآیند تامین تسلیحات پشت‌سر گذاشته‌اند هرچه زمان به جلو می‌رود مسیر اثرگذاری و اعمال نفوذ خارجی بر آن کم‌رنگ‌تر شده‌است. این مراحل به شرح ذیلند:

اسلام‌آباد به کدام سومی‌رود؟

خان و پیچیدگی معادلات قدرت در پاکستان

۱) **موقعیت ضعیف ارتش پاکستان**: آنجو گوپتا، تحلیلگر ایندین اکسپرس بر این باور است که بخشی از ناکامی ارتش در تسلط کامل بر تحولات پاکستان به موقعیت ضعیف و شکننده فعلی آن در کشور باز می‌گردد. در واقع خروج نیروهای آمریکایی از افغانستان ضربه منفی به ارتش پاکستان وارد کرده‌است. در این راستا از زمان خروج آمریکا از افغانستان و تسلط طالبان بر این کشور،

بر نامنی‌ها در پاکستان هم افزوده شده، چنانکه تحریک طالبان پاکستان فعالیت خود را در این کشور دوچندان ساخته‌است. از نظر ارتش پاکستان بیش از ۶۵۰ کشته و ۱۰۰۰ زخمی، حاصل دو سال بی‌توجهی دولت طالبان به تحركات تی‌پی‌پی در داخل افغانستان است. در این میان واکنش طالبان افغانستان به این ادعاها و درخواست‌ها حکایت از آن دارد که ارتش پاکستان تمام کنترل خود را بر گروه تحت حمایتی که خود از سال ۱۹۹۴ در پرورش آن دخیل بوده، از دست داده‌است. همچنین این کشور وزن جغرافیایی استراتژیکی را که از منظر غرب برای کنترل و هدایت طالبان داشت، از دست رفته می‌بیند. ستایش آشکار طالبان از سوی بایدن برای ایفای نقش‌شان در مقابله با گروه‌های تروریستی بین‌المللی در افغانستان، خود می‌تواند نشانه‌ای باشد بر آنکه موقعیت عالی ارتش پاکستان نسبت به منافع ضدتروریسم غرب در منطقه، تا چه اندازه تضعیف شده‌است.

۲) **ویژگی‌های شخصیتی عمران خان**: اما بخش مهم دیگری از ناتوانی ارتش در مهار عمران خان به ویژگی‌های شخصیتی و زیرکی او باز می‌گردد. بر این اساس مشاهده می‌کنیم که عمران خان راه گریز از کشور را در پیش نگرفته و در عوض مداوم بر این نکته تاکید می‌کند که زندان را بر خروج از پاکستان ترجیح می‌دهد. این وجه تمایز مهم و آشکار خان نسبت به نخست‌وزیران سابقی است که با ارتش در تقابل قرار گرفتند. استفاده بهینه خان از رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی را می‌توان یکی دیگر وجوه تمایز وی برشمرد. نمایشی که وی در این شبکه‌ها از مبارزه‌اش با یک رژیم فاسد و خودکامه ترسیم کرده و در کنار آن مخاطب قرار دادن مردم با بیانی شیوا و صمیمیت در مورد موضوعات

همچنین از ارائه خدمات برای تسلیحات فروخته‌شده خودداری می‌کردند. این مرحله به ایران آموخت باید تمرکز بیشتری روی تولید داخلی سلاح داشته باشد؛ امری که البته رهبری پیش از آشکار شدنش بر اثر ناتوانی روس‌ها از انجام تعهدات‌شان، بر آن تاکید کرده بودند. این مساله به‌خوبی در صنعت موشکی ایران نمایان است. پس از فروپاشی شوروی این فرصت برای ایران ایجاد شد تا به تعداد بسیار زیادی موشک اسکاد با قیمت ناچیز دست یابد اما رهبری به جای این مسیر، بر تداوم راه داخلی‌سازی تاکید کردند، درنتیجه ایران با ثبت قرارداد عظیمی برای تولید ۸۰۰ موشک بالستیک به‌طور مشترک با کره‌شمالی، صنعت موشکی خود را ارتقا داد؛ صنعتی که تنها تا ساخت راکت‌های کوتاه برد به پیش رفته بود.

ایران در مرحله پنجم به سمت خوداتکایی در تامین تسلیحات گام برداشت. این مساله در نخستین مراحل خودبیشتر شامل تامین مهمات و تعدادی از قطعات مصرفی ساده می‌شدد. البته در طول جنگ نیز تلاش شده بود مهماتی مانند گلوله‌های خمیاره و قطعات مصرفی ساده جنگنده‌ها تولید شوند اما در حوزه تامین مهماتی مانند گلوله‌های توپخانه که پیچیده‌تر بودند مشکلاتی وجود داشت.

مرحله ششم تولید تجهیزات پیشرفته نظامی بود. اقدامی که شهید چمران در فرصت اندک تا زمان شهادتش تلاش کرد با ساخت یک زیر دریایی کوچک برای عملیات در محیط هور آن را پایه گذاری کند. در سال‌های پایانی جنگ نیروهای ایرانی با ابتکار خود و نصب دوربین عکاسی روی هواپیماهای مدل، اولین پهپادهای خود را ساختند.

در این مرحله صرفا ابتکارات بروز کردند و تجهیزات ساخته‌شده به‌اصطلاح «دم دستی» بودند مانند ابتکار نصب دوربین و راکت آریبی جی روی هواپیماهای مدل با کنترل رادیویی.

مرحله هفتم پایه‌گذاری یک بنگاه علمی-صنعتی بود. بنگاهی که تقریباً بین دهه‌ا ۱۳۷۰ تا ۱۳۹۰ یا میانه‌های این دهه استمرار داشت. در این دوران دیگر تسلیحاتی معدود، به‌نمونه‌های اسنک و نزدیک به تجهیزات خام همانند نمونه‌های اولیه پهپادها ساخته نمی‌شدند. در این مرحله بود که کپی برداری صنعتی صورت گرفته و به مرور پیشرفته‌تر شد. بنگاه علمی-صنعتی ایران می‌توانست براساس پایه طراحی‌های خارجی آنها را با تامین قطعات از بازارهای جهانی تولید کرده و حتی با تغییر ارتقا دهد.

در مرحله هشتم ایران به دروازه‌های مجتمع علمی-صنعتی رسیده‌و دوران عبور و گذار از بنگاه علمی-صنعتی مرحله جدیدی را آغاز کرد. در این دوره طراحی‌ها و تولید قطعات به‌میزان بالایی داخلی‌تر شدند. آنچه در این مرحله متکی به خارج ماند قطعات به‌شدت حساس و قطعات ساده‌ای بود که تولید آنها به‌صرفه نبوده و به‌احتی از بازارهای جهانی قابل تامین بودند. این مرحله دشوارترین دوره در نفوذ صنعتی و همچنین اثرگذاری تحریم‌ها به حساب می‌آید. از اساس رسیدن به چنین مرحله‌ای حکایت از تکمیل مراحل قبلی دارد، اقدامی که بخشی از آن با خنثی‌سازی موفق نفوذهای خارجی صورت گرفته‌است. یکی از ویژگی‌های برخورداری از مجتمع علمی-صنعتی دستیابی سریع و پی‌درپی به تسلیحات جدید، ارتقای پایپی نمونه‌های ساخته‌شده و از همه مهم‌تر حرکت بر لبه فناوری است. به‌عنوان نمونه در حوزه پهپادی ایران باسرعت درحال ساخت انواع مختلفی از پهپادهاست. همچنین آنها به‌سرعت ارتقایی یابند همان گونه که از روی پهپاد مهاجر-۶، ابابیل-۵ ساخته شده و نمونه در حال توسعه مهاجر-۸ نیز نمونه ارتقایافته دیگر آن است.

مهم‌تر از این ویژگی‌ها حرکت بر لبه فناوری است. ایران در سال جاری در شرایطی موفق به تولید موشک هایپرسونیک شد که تنها روسیه، چین و آمریکا موفق به تولید آن شده‌اند و دیگر کشورها مانند فرانسه، هند و ژاپن سال‌ها با ساخت آن فاصله دارند. از فروش جنگنده میگ-۲۱ به تهران نیز امتناع کردند. روس‌ها

همچنین از ارائه خدمات برای تسلیحات فروخته‌شده خودداری می‌کردند. این مرحله به ایران آموخت باید تمرکز بیشتری روی تولید داخلی سلاح داشته باشد؛ امری که البته رهبری پیش از آشکار شدنش بر اثر ناتوانی روس‌ها از انجام تعهدات‌شان، بر آن تاکید کرده بودند. این مساله به‌خوبی در صنعت موشکی ایران نمایان است. پس از فروپاشی شوروی این فرصت برای ایران ایجاد شد تا به تعداد بسیار زیادی موشک اسکاد با قیمت ناچیز دست یابد اما رهبری به جای این مسیر، بر تداوم راه داخلی‌سازی تاکید کردند، درنتیجه ایران با ثبت قرارداد عظیمی برای تولید ۸۰۰ موشک بالستیک به‌طور مشترک با کره‌شمالی، صنعت موشکی خود را ارتقا داد؛ صنعتی که تنها تا ساخت راکت‌های کوتاه برد به پیش رفته بود.

ایران در مرحله پنجم به سمت خوداتکایی در تامین تسلیحات گام برداشت. این مساله در نخستین مراحل خودبیشتر شامل تامین مهمات و تعدادی از قطعات مصرفی ساده می‌شدد. البته در طول جنگ نیز تلاش شده بود مهماتی مانند گلوله‌های خمیاره و قطعات مصرفی ساده جنگنده‌ها تولید شوند اما در حوزه تامین مهماتی مانند گلوله‌های توپخانه که پیچیده‌تر بودند مشکلاتی وجود داشت.

مرحله ششم تولید تجهیزات پیشرفته نظامی بود. اقدامی که شهید چمران در فرصت اندک تا زمان شهادتش تلاش کرد با ساخت یک زیر دریایی کوچک برای عملیات در محیط هور آن را پایه گذاری کند. در سال‌های پایانی جنگ نیروهای ایرانی با ابتکار خود و نصب دوربین عکاسی روی هواپیماهای مدل، اولین پهپادهای خود را ساختند.

در این مرحله صرفا ابتکارات بروز کردند و تجهیزات ساخته‌شده به‌اصطلاح «دم دستی» بودند مانند ابتکار نصب دوربین و راکت آریبی جی روی هواپیماهای مدل با کنترل رادیویی.

مرحله هفتم پایه‌گذاری یک بنگاه علمی-صنعتی بود. بنگاهی که تقریباً بین دهه‌ا ۱۳۷۰ تا ۱۳۹۰ یا میانه‌های این دهه استمرار داشت. در این دوران دیگر تسلیحاتی معدود، به‌نمونه‌های اسنک و نزدیک به تجهیزات خام همانند نمونه‌های اولیه پهپادها ساخته نمی‌شدند. در این مرحله بود که کپی برداری صنعتی صورت گرفته و به مرور پیشرفته‌تر شد. بنگاه علمی-صنعتی ایران می‌توانست براساس پایه طراحی‌های خارجی آنها را با تامین قطعات از بازارهای جهانی تولید کرده و حتی با تغییر ارتقا دهد.

در مرحله هشتم ایران به دروازه‌های مجتمع علمی-صنعتی رسیده‌و دوران عبور و گذار از بنگاه علمی-صنعتی مرحله جدیدی را آغاز کرد. در این دوره طراحی‌ها و تولید قطعات به‌میزان بالایی داخلی‌تر شدند. آنچه در این مرحله متکی به خارج ماند قطعات به‌شدت حساس و قطعات ساده‌ای بود که تولید آنها به‌صرفه نبوده و به‌احتی از بازارهای جهانی قابل تامین بودند. این مرحله دشوارترین دوره در نفوذ صنعتی و همچنین اثرگذاری تحریم‌ها به حساب می‌آید. از اساس رسیدن به چنین مرحله‌ای حکایت از تکمیل مراحل قبلی دارد، اقدامی که بخشی از آن با خنثی‌سازی موفق نفوذهای خارجی صورت گرفته‌است. یکی از ویژگی‌های برخورداری از مجتمع علمی-صنعتی دستیابی سریع و پی‌درپی به تسلیحات جدید، ارتقای پایپی نمونه‌های ساخته‌شده و از همه مهم‌تر حرکت بر لبه فناوری است. به‌عنوان نمونه در حوزه پهپادی ایران باسرعت درحال ساخت انواع مختلفی از پهپادهاست. همچنین آنها به‌سرعت ارتقایی یابند همان گونه که از روی پهپاد مهاجر-۶، ابابیل-۵ ساخته شده و نمونه در حال توسعه مهاجر-۸ نیز نمونه ارتقایافته دیگر آن است.

مهم‌تر از این ویژگی‌ها حرکت بر لبه فناوری است. ایران در سال جاری در شرایطی موفق به تولید موشک هایپرسونیک شد که تنها روسیه، چین و آمریکا موفق به تولید آن شده‌اند و دیگر کشورها مانند فرانسه، هند و ژاپن سال‌ها با ساخت آن فاصله دارند.

۲۰۱۸ به‌نفع عمران خان وارد عمل شد، نارضاضی بود. برخی سوالات مطرح شده توسط کارشناسان شامل مواردی مانند این است که آیا باجوا یا تشویق چینی‌ها به دنبال جبران اقدام سال ۲۰۱۸ طی یک عملیات روانی بود؟ ظاهراً منظور از عملیات روانی فرستادن یک پیام رمزی از سفارت پاکستان در واشنگتن بوده که در آن بر تمایل آمریکا به برکناری خان تاکید شده بود. در اینجا معلوم نیست که آیا عمران خان طعمه را گرفته و سنده لوحانه ایالات متحده را به از دست دادن دولتش متهم کرده یا اینکه فقط از این رمز عبور برای جلب توجه توده‌هایی استفاده کرد؟

در هر حال این موضوع روشن است که چینی‌ها به مباحثی چون حکومت قانون، دموکراسی یا حقوق بشر در پاکستان اهمیتی نمی‌دهند، اما فعلاً می‌خواهند اجماع سیاسی، ثبات و رشد اقتصادی ایجاد کنند تا پروژه کردیدر پاکستان و چین موفق شود. چینی‌ها در حال حاضر نفوذ قابل توجهی دارند و انتظار می‌رود پس از انتخابات آن آن برای تقویت تعهدات به کریدور سی‌پی‌ای‌سی و سایر منافع‌ی که پاکستان می‌تواند برای آنها داشته باشد، بهره‌گیری کنند.

۶) **ملاحظات سیاسی غرب**: به‌رغم تمامی تحولات اخیر، ارتش و سیاستمداران پاکستان هنوز ملاحظات غرب را مورد توجه قرار می‌دهند. در چند دوره اخیر ناظران اروپایی همواره بر سر صندوق‌های رای گیری حاضر بوده‌اند. آنها در همان دوران هم به‌طور جدی نقص در فرآیندها و همچنین نقش خارج از قانون اساسی ارتش را ثبت کرده بودند. اعلام برخی تحریم‌ها از سوی اروپا علیه طالبان افغانستان می‌تواند نشان دهنده آن باشد که پاکستان و نخبگان سیاسی، قضایی و نظامی آن نیز می‌توانند هدف چنین تحریم‌هایی قرار گیرد. درعین حال جذا از بحث کمک‌های مهم اقتصادی غرب به این کشور، ارتش پاکستان قطعاً به غرب و رهبری آن یعنی ایالات متحده نیاز دارد تا با کمک تاثیر گذاری آنها بر طالبان افغانستان، سطح خشونت‌ها در پاکستان کاهش پیدا کند. علاوه‌بر تمامی اینها نباید فراموش کرد که پاکستان هنوز به همکاری با غرب چشم‌داشت دارد؛ احیا و تمدید توافقنامه همکاری امنیت و ارتباطات (منقذی شده در سال ۲۰۲۰) در روزهای اخیر در همین مسیر است. بنابراین اگر غرب به رهبری آمریکا برای برگزاری انتخابات به‌موقع با نظارت و مشارکت همه بازیگران از جمله عمران خان فشاری بیابارد، ارتش ممکن است نتواند در برابر آن مقاومت نشان دهد.